

Nr 89.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa delar av det s. k. Köpingskomplexet i Västmanlands län; given Stockholms slott den 13 februari 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt uti punkterna 1:o—3:o.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

B. v. Stockenström.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 13 februari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Departementschefen, statsrådet von Stockenström anför:

I sydvästra delen av Västmanlands län har kronan av ålder ägt egendomen Strömsholm med underlydande fastigheter. Till egendomen hörde tidigare en utmed västligaste stranden av Mälaren mellan Köping och Kungsör belägen, av Hedströmmen genomfluten större domän, det s. k. *Köpingskomplexet*, som för tiden intill den 14 mars 1914 var anslagen till Strömsholms hingstdepå och utarrenderad för dennas räkning.

Vid 1913 års riksdag beslöts (prop. nr 260; R. skr. nr 289), att Köpingskomplexet från och med den 14 mars 1914 skulle tillföras statens domäners fond.

Sedan Kungl. Maj:t därefter tillkallat sakkunniga för verkställande av utredning angående komplexets framtida disposition, hemställde de sakkunniga i betänkande den 6 augusti 1915, att Köpingskomplexet skulle, med undantag av viss skogsmark samt vägar och impedimenter, styckas och försäljas enligt av sakkunniga uppgjord plan. Vid betänkandet var fogad en reservation av en av de sakkunniga, domänintendenten Sven Linders, som visserligen anslöt sig till den uppgjorda styckningsplanen men på anförda skäl avstyrkte försäljning av fyra större lotter, benämnda litt. K, L, M och Ö.

Sedan domänstyrelsen yttrat sig i ärendet, därvid styrelsen uttalat sig för att lotterna litt. K, L, M och Ö måtte tillsvidare bibehållas i kronans ägo samt att lotterna litt. K och L vid deras utarrenderande lämpligen borde sammanföras till en brukningslott, förelades frågan om Köpingskomplexets disposition 1916 års riksdag. Efter förslag av Kungl. Maj:t beslöt riksdagen (prop. nr 139; R. skr. nr 163) att medgiva försäljning av större delen av Köpingskomplexet. Lotterna litt. K, L, M och Ö omfattades emellertid icke av försäljningsbeslutet.

Kungl. Maj:t förordnade därefter i brev till domänstyrelsen den 9 juni 1916 om verkställande av sålunda medgivna försäljningar av vissa delar av Köpingskomplexet, om utförande å området av vissa torrlägningsarbeten och väganläggningar samt om avsättande av vissa delar av komplexet, bland andra ett område benämnt Jägaråsen, till kronopark, varjämte föreskrevs, att kvarvarande ägolotter, d. v. s. litt. K, L, M och Ö, skulle utarrenderas på en tid av sju år från den 14 mars 1917.

Efter därom av domänstyrelsen gjord framställning förordnade Kungl. Maj:t den 2 mars 1917, att vissa kronan ej tillhöriga byggnader å de till fortsatt utarrendering bestämda ägolotterna, litt. K, L, M och Ö, finge åt kronan förvärvas mot högst följande lösenbelopp, nämligen beträffande litt. K och L tillhoppa 20,000 kronor, litt. M 14,200 kronor och litt. Ö 18,000 kronor. Ifrågavarande byggnader inköptes därefter av kronan för medel från domänfonden.

I proposition nr 166 till 1924 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att, sedan lotterna litt. K, L, M och Ö blivit styckade i sjuotton lotter i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen tillstyrkt förslag, de vid den ifrågasatta styckningen bildade lotterna finge var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område — efter det den prövning, som funnes böra påkallas rörande fridlysning såsom naturminnesmärke av å områdena befintlig ekskog, i vederbörlig ordning ägt rum — försäljas på i statsrådsprotokollet närmare angivna villkor.

Jordbruksutskottet uttalade emellertid (utl. nr 64), att utskottet icke kunnat undgå finna övervägande skäl tala emot då ifrågavarande styckning och försäljning. Härvid ansåge utskottet särskilt böra framhållas, att de utlagda ägolotterna vore mindre väl ägnade till egna hem. Såvitt handlingarna utvisade, hade icke heller något lokalt behov i berörda hän-

seende gjort sig gällande. Härtill komme de olägenheter, som påvisats för dåvarande arrendatorer och deras tjänare. Utskottet kunde icke finna annat än, att dessa omständigheter tillsammantagna ansenligt förringade värdet från samhällsintressets synpunkt av de föreslagna åtgärderna. Med denna uppfattning hade utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka det framlagda förslaget. Härav följde även, att, enligt utskottets mening, egendomarna i stället borde utarrenderas i vanlig ordning. Utskottet hemställde alltså, att propositionen icke måtte vinna riksdagens bifall.

Enligt anmälan i skrivelse den 4 juni 1924, nr 285, beslöt riksdagen i enlighet med utskottets hemställan.

Fråga föreligger nu ånyo om dispositionen *dels* av ifrågavarande lotter litt. K, L, M och Ö, *dels ock* av det till kronopark avsatta området Jägaråsen.

Av lämplighetsskäl torde jag få anmäla ärendet i följande ordning.

1:o.

Kronoegendomarna arrendelotterna litt. K och L, gemensamt benämnda *Matiro*, samt arrendelotten litt. M, benämnd *Lugnet*, båda av det s. k. *Köpingskomplexet* i Köpings stad och Kungs Barkarö socken av Västmanlands län äro utarrenderade för tiden till den 14 mars 1932 mot årliga arrenden, utgörande för *Matiro* 2,095 kronor och för *Lugnet* 3,515 kronor.

Arrendelotterna litt. K och L, gemensamt benämnda Matiro, samt arrendelotten litt. M, benämnd Lugnet, av det s. k. Köpingskomplexet.

Med anledning av de förestående arrendeledigheterna hava kronojordstyckningssakkunniga under år 1929 besiktigt egendomarna, och har domänstyrelsen från vederbörande domänintendent och hushållningssällskaps egnahemsnämnd införskaffat upplysningar angående egendornas lämplighet till upplåtelse i egnahems- eller åbolägenheter samt huruvida efterfrågan å dylika lägenheter funnes i orten. Under 1929 hava å *Matiro* och under 1930 å *Lugnet* uppskattningsförrättningar hållits i vederbörlig ordning.

Av de inkomna handlingarna, däribland dels en av extra lantmätaren Tor Hjertquist år 1910 nymätt, av dåvarande förste lantmätaren N. Th. Schönström år 1917 kopierad och kompletterad karta över alla ägorna till Köpings Djurgård samt över till Strömsholms stuteri anslagna kronolägenheter, dels av distriktslantmätaren Pehr Båth år 1923 kompletterade utdrag av nämnda karta, och dels en av mätningssmannen K. G. Friedlund år 1930 upprättad karta rörande förslag till avstyckning å ifrågavarande kronoegendomar, inhämtas bland annat följande.

1. *Matiro*, som är belägen 4 kilometer från Köpings järnvägsstation, har en areal av 70.637 hektar, varav 66.532 hektar tomt och åker, 3.128 hektar avrösningsjord och 0.977 hektar impediment. Å egendomen finnas 133 stycken ekar.

Abyggnaden är, med undantag för det skröpliga stallet och ladugården,

vilka tarva nybyggnad, i gott stånd och tillräcklig. Underhållet av åbyggnaden är tillfredsställande.

Åkerjorden utgöres överallt av lermylla — svämpera — oftast bördig. Egendomens mot Mälaren vettande delar äro till ofta ganska betydande delar beroende av sjöns vattenstånd.

Egendomen saknar andel i häradsallmänning.

Jämlikt resolution den 9 november 1928 har vattenfallsstyrelsen medgivits rätt att hava över egendomen framdragen elektrisk ledning.

Taxeringsvärdet utgör 52,500 kronor.

Kronojordstyckningssakkunniga hava ansett, att, då icke ringa nybyggnadsarbeten förestodo, egendomen torde böra försäljas. Egendomen kunde lämpligen upplåtas i två, eventuellt tre lotter, och borde härvid den användbara delen av åbyggnaden fördelas mellan lotterna.

Domänintendenten har föreslagit egendomens försäljning i nu befintligt skick.

Västmanlands läns hushållningssällskaps egnahemsnämnd har framhållit, att ifrågavarande egendom och Lugnet borde för styckning sammanslås och sedan styckas så, att varje lott erhöles såväl åker som äng. Båda lotternas byggnader vore dåliga. Lämpliga byggnadsplatser finnes för alla avstyckningar.

Uppskattningsnämnden har framhållit, att egendomen vore i hög grad beroende av vattenståndet i Mälaren. Med hänsyn härtill och till att åbyggnaden, ehuru ganska underhållig ifråga om stallet och ladugården, vore för egendomens behov av fullt nöjaktig beskaffenhet och fullt tillräcklig och avpassad, har uppskattningsnämnden uttalat önskvärdheten av, att egendomen bibehölles i ostyckat skick. På grund av stallets och ladugårdens bräckliga och otidsenliga tillstånd har nämnden föreslagit, att egendomen försäldes; och anser nämnden med hänsyn till egendomens ringa omfattning ängsmark, att ett område om 10 hektar ängsmark av den intilliggande egendomen Lugnet borde avstyckas och försäljas tillsammans med egendomen Matiro.

2. *Lugnet*, som är belägen omedelbart söder om egendomen Matiro, har en areal av 163.364 hektar, varav 102.495 hektar åker, 53.315 hektar äng och odlingsmark, 6.182 hektar avrösningsjord och 1.372 hektar impediment. Skog saknas, men finnas å egendomen 292 ekar.

Åbyggnaden, med undantag av manbyggnaden samt en nyuppförd statstuga med uthus, är skröplig och otillräcklig. Underhållet av åbyggnaden kunde betraktas som skäligt.

Åkerjorden består av lättbrukad svämpera av i allmänhet ensartad konsistens. Åkerns synnerligen svaga nivåskillnad gör densamma ytterst utsatt för Mälarens ofta förödande inbrott, vilka enkannerligen vid vattnets långvariga kvarstående förorsaka betydande skador och rubbningar i egendomens skötsel.

Egendomen har ej andel i häradsallmänning.

Vattenfallsstyrelsen har jämlikt förenämnda resolution medgivits rätt att jämväl över denna egendom hava framdragen elektrisk ledning.

Taxeringsvärdet utgör 88,000 kronor.

Kronojordstyckningssakkunniga hava anfört följande. Då samtliga uthus måste nybyggas, borde egendomen försäljas. Egendomen kunde lämpligen upplåtas i två, eventuellt tre lotter, och borde härvid den användbara delen av åbyggnaden fördelas mellan lotterna. De sakkun-

niga ifrågasatte fridlysning av egendomens ekskog, i den mån så kunde anses erforderligt för landskapsbildens bevarande.

Domänintendenten har föreslagit egendomens försäljning i nu befintligt skick.

Västmanlands läns hushållningssällskaps egnehemsnämnd har beträffande Lugnet yttrat sig i samband med frågan om dispositionen av Matiro här ovan.

Uppskattningsnämnden har, under framhållande av att egendomen i ännu högre grad än Matiro är beroende av vattenståndet i Mälaren samt av åbyggnadernas dåliga beskaffenhet, föreslagit egendomens försäljning. Härvid borde egendomen, med undantag av förberörda område om 10 hektar, som borde försäljas tillsammans med egendomen Matiro, samt ett område, som borde försäljas till egendomens förre arrendator J. E. Winkler, försäljas i en lott.

I anslutning till vad uppskattningsnämnden sålunda anfört angående dispositionen av egendomarna Matiro och Lugnet har nämnden uppgjort följande försäljningsförslag.

Egendomen Matiro, utökad med ett område av egendomen Lugnet om 10 hektar, nordöstligaste delen av egendomen, å Friedlunds karta utmärkt med enkla blå linjer. Areal 80.637 hektar, varav 62.69 hektar tomt och åker, 13.842 hektar ängsmark, 3.128 hektar skogsmark och 0.977 hektar impediment. Saluvärde utan förbehåll om återköpsrätt 41,010 kronor, varav 625 kronor 60 öre för skogsmark. Med förbehåll om återköpsrätt har saluvärdet beräknats till 34,860 kronor. Arrendevärde med nuvarande areal 2,095 kronor.

Egendomen Lugnet, huvudgården, omfattande hela egendomen med undantag av förberörda område om cirka 10 hektar och två med korsade blå linjer å Friedlunds karta angivna områden om cirka 15.65 hektar. Areal 137.674 hektar, varav 91.695 hektar tomt och åker, 38.465 hektar äng, 6.182 hektar skogsmark och 1.332 hektar impediment. Saluvärde utan förbehåll om återköpsrätt 46,015 kronor, varav 1,236 kronor 40 öre för skogsmark. Saluvärde med förbehåll om återköpsrätt 41,115 kronor. Arrendevärde med nuvarande areal 3,515 kronor.

Styckningslotten av Lugnet, å Friedlunds karta angiven med korsade blå linjer. Areal 15.65 hektar, varav 10.8 hektar åker och 4.85 hektar äng. Saluvärde utan förbehåll om återköpsrätt 6,910 kronor. Saluvärde med angivet förbehåll 5,875 kronor. Arrendevärde 350 kronor. Åborättsvärdering har verkställts.

Nämnden har vidare framhållit följande.

Med hänsyn till det skick, vari byggnaderna vid egendomarna befunne sig vid dessas övertagande av kronan och vid egendomarnas upplåtande å arrende, har nämnden ansett, att förhöjning i saluvärden i anledning av åbyggnadernas ogynnsamma tillstånd eller av annan anledning icke borde ifrågakomma.

Nämnden har icke funnit skäl föreslå särskilda villkor angående lotternas användning eller om återköpsrätt.

För landskapsbildens bevarande har nämnden föreslagit, att de å lotterna växande ekarna undantoges och förbehölles kronan samt att föreskrifter lämnades om rätt för kronan dels att för ekbeståndets å respektive lotter besiktning äga tillträde till lotterna, dels att vid fällning av ek taga härför och för transporten därav nödig mark i anspråk och dels att för varje ek, som fälldes, plantera ett nytt träd efter kronans val.

Vid försäljning av Matiro borde, ehuru det egendomen åsatta arrendevärdet överstege det i 9 § av förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. såsom maximumbelopp för hembuds åtnjutande fastställda beloppet, egendomens arrendator, G. J. Karlsson, tillerkännas hembuds rätt vid egendomens försäljning, då han väl gjort sig förtjänt av sådan förmån. Skulle egendomen icke bliva med hembud försäld, borde densamma utbjudas å auktion.

Beträffande huvudgården av egendomen Lugnet borde densamma, då hembuds rätt vid försäljning härav ej torde kunna ifrågakomma, utbjudas å auktion.

Styckningslotten av Lugnet borde hembjudas egendomens förre arrendator J. E. Winkler. Vid avstyckning av denna lott borde förbehåll göras om rätt för Winkler till väg över huvudgården för förbindelse med en Winkler tillhörig äng.

Arrendatorn av Matiro har förklarat sig villig inköpa egendomen Matiro med ovan angivna areal och det åsatta saluvärdet, 41,010 kronor. Jämväl har bemälda Winkler uttalat en önskan att få förvärva styckningslotten av Lugnet för det föreslagna saluvärdet, 6,910 kronor.

Mättningsmannen i Köping och överlantmätaren hava i ärendet avgivit yttranden, varav framgår, att ur lantmåteriteknisk synpunkt hinder ej torde möta mot den av uppskattningsnämnden ifrågasatta dispositionen av egendomarna Matiro och Lugnet.

Överjägmästaren har ej haft något att erinra mot uppskattningsnämndens förslag.

Domänstyrelsen har med skrivelse den 6 december 1930 underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning samt därvid anfört:

Mot det av uppskattningsnämnden uppgjorda förslaget till egendomarnas disposition samt mot de föreslagna saluvärdena hade styrelsen ej något att erinra. Likaledes anslöte sig styrelsen till nämndens förslag rörande sättet för lotternas försäljning, varvid styrelsen finge meddela, att G. J. Karlsson arrenderat Matiro sedan år 1917, att J. E. Winkler på arrende innehaft Lugnet under åren 1917—1928, samt att nuvarande arrendatorn av Lugnet fått arrenderätten till denna egendom på sig överlåten från den 14 mars 1930.

Beträffande de å lotterna befintliga ekarna ansåge styrelsen, att densamma ej borde undantagas och förbehållas kronan, då tillsyn av ekarna endast skulle medföra avsevärda kostnader för kronan samt sådant undantagande säkerligen skulle försvåra lotternas försäljning. Dock ansåge styrelsen, att samtliga ekar ej borde ingå i försäljningen utan att det borde ankomma på styrelsen att, efter vederbörande ortsmyndigheters hörande, före försäljning av lotterna pröva, huruvida och i vad mån vissa dungar av typisk och ur naturskyddssynpunkt vacker ekskog, ävensom möjligen enstaka ekar, borde och lämpligen kunde fridlysas såsom naturminnesmärke, samt att därefter hos länsstyrelsen göra framställning om sådan fridlysning. Någon förhöjning av saluvärdena i anledning av att vissa ekar kunde komma att ingå i försäljningarna ansåge styrelsen ej böra ske.

Det av uppskattningsnämnden uppgjorda, av domänstyrelsen biträdda förslaget till egendomarnas disposition synes mig böra godkännas. Därest kronan fortfarande skulle behålla dem i sin ägo, torde kronan icke

kunna undvika att företaga kostsamma nybyggnadsarbeten. Ej heller har jag något att erinra mot det föreslagna sättet för lotternas försäljning, varigenom jämväl vederbörande arrendatorers intressen synas bliva i stort sett tillgodosedda. I fråga om å lotterna befintliga ekar ansluter jag mig till domänstyrelsens mening, att före försäljningen prövning bör äga rum, huruvida och i vad mån vissa dungar av ekskog ävensom möjligen enstaka ekar böra fridlysas såsom naturminnesmärke. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronoegendomarna arrendelotterna litt. K och L, benämnda Matiro, samt arrendelotten litt. M, benämnd Lugnet, båda av det s. k. Köpingskomplexet i Köpings stad och Kungs-Barkarö socken av Västmanlands län må — efter den prövning, som finnes böra påkallas rörande fridlysning såsom naturminnesmärke av å områdena befintlig ekskog — försäljas i följande tre lotter, envar enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. samt på nedan angivet sätt, nämligen

egendomen Matiro jämte ett område om 10 hektar av egendomen Lugnet, innehållande tillhoppa en areal av 80,637 hektar, med ett saluvärde av 41,010 kronor och hembuds rätt för egendomens arrendator, G. J. Karlsson,

egendomen Lugnet, huvudgården, med en areal av 137,674 hektar enligt 15 § i nämnda förordning och ett saluvärde av 46,015 kronor, samt

styckningslotten av Lugnet, innehållande en areal av 15,65 hektar, med ett saluvärde av 6,910 kronor och hembuds rätt för J. E. Winkler,

med iakttagande av att köpeskillningarna skola erläggas för Matiro jämte förenämnda 10 hektar av Lugnet samt för styckningslotten av Lugnet enligt 21 § och 22 § A i sagda förordning och för huvudgården av Lugnet enligt 21 § och 22 § B i samma förordning, att endast kronoegendomarna tillhöriga å fastigheterna befintliga byggnader och anläggningar ingå i försäljningen av fastigheterna, att lotterna försäljas i det skick, vari de vid tillträdet sig befinna, att vattenfallsstyrelsen jämlikt resolution den 9 november 1928 medgiven rätt att över fastigheterna hava elektriska ledningar framdragna skall respekteras av köpare, samt att köpare av Matiro och huvudgården av Lugnet berättigas att utan ersättning

bekomma det foder, som arrendatorerna av respektive egendomar hava att kontraktsevenligt utan ersättning avlämna.

2:o.

*Arrendelotten
litt. Ö, be-
nämnd Frostuna,
av det
s. k. Köpings-
komplexet.*

Kronoegendomen arrendelotten litt. Ö, benämnd Frostuna, av det s. k. Köpingskomplexet i Köpings och Kungs Barkarö socken i Västmanlands län är utarrenderad för tiden till den 14 mars 1932 mot ett årligt arrende av 2,900 kronor.

Med anledning av den förestående arrendeledigheten hava kronojordstyckningssakkunniga under år 1929 besiktigt egendomen, och har domänstyrelsen från vederbörande domänintendent och hushållningssällskaps egnahemsnämnd införskaffat upplysningar angående egendomens lämplighet till upplåtelse i egnahems- eller åbolägenheter samt huruvida efterfrågan å dylika lägenheter finnes i orten. Under 1929 har sedermera uppskattningsförrättning hållits å egendomen i vederbörlig ordning.

Av de inkomna handlingarna, däribland dels en av extra lantmätaren Tor Hjertquist år 1910 nymätt, av dåvarande förste lantmätaren N. Th. Schönström år 1917 kopierad och kompletterad karta över alla ägorna till Köpings Djurgård m. m., dels ett år 1923 av distriktslantmätaren Per Båth med komplettering verkställt utdrag av Hjertquists berörda karta och dels en av bemälda Båth år 1929 upprättad karta, utvisande förslag till avstyckning från fastigheten Köpingskomplexet Södra 1⁷ uti Kungs Barkarö socken, inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen 2 kilometer från Kungsörs köping med järnvägsstation och hamn, har en areal av 100.323 hektar, varav 85.866 hektar åker, 4.985 hektar äng och 9.472 hektar avrösningsjord.

Egendomens åbyggnad, som i stort sett kan anses som otillfredsställande, är i vissa delar i mycket dåligt skick.

Åkerjorden består av lermyllor — svåmlera — av god beskaffenhet, av något växlande fasthet, rik på fast bundet kväve, samt med här och var förekommande partier av s. k. askjord och piplera.

Egendomen har ej andel i allmänning.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 12 april 1929 och den 12 september 1930 har arrendatorn medgivits tillstånd att söka lån från statens avdikningslånefond för egendomen för utförande av »S. Köpingskomplexets dikningsföretag 1928» och »Barkarövikens invallningsföretag 1929».

Enligt Kungl. Maj:ts resolution den 31 december 1921 har Granhammars elektriska distributionsförening u. p. a. medgivits rätt att hava elektriska ledningar framdragna över egendomen.

Egendomen har taxeringsvärderats till 71,700 kronor.

Kronojordstyckningssakkunniga hava anfört följande.

Vid huvudgården erfordrades nybyggnad av stall och ladugård, och vore ekonomihuset i övrigt otillräckliga. Med anledning härav borde

egendomen försäljas. Da ett visst behov av byggnadstomter invid Kungsörs köping föreläge, kunde lämpligen ett antal tomter utläggas å den i egendomens södra del, närmast köpingen belägna marken. En med Julius Forsberg tillhöriga hus bebyggd lägenhet borde upplätas för sig med lämplig utökning av arealen. Den återstående delen av egendomen kunde upplätas i en huvudgård med omkring hälften av åkerarealen samt en, eventuellt två obebyggda jordbrukslotter.

Domänintendenten har föreslagit egendomens försäljning i befintligt skick, sedan därifrån för särskild försäljning undantagits ett område vid södra ägogränsen, varav ett tjugotal byggnadstomter kunde åstadkommas.

Västmanlands läns hushållningssällskaps egnahemsnämnd har framhållit, att egendomen lämpade sig väl för avstyckning i en huvudgård och tre mindre gårdar, däri ej inberäknad bemälda Forsbergs lägenhet, vilken borde göras så pass stor, att en ko kunde födas därå.

Uppskattningsnämnden har anfört följande. Egendomens åbyggnader befunno sig i otillräckligt och övervägande otillfredsställande, i vissa fall oanvändbart skick. Iståndsättning och förnyelse av desamma skulle kräva betydande omkostnader och en så lång tidrymms arrendeintäkter för deras täckande, att egendomens försäljning i befintligt skick med visshet vore att föredraga. Rörande lämpligaste sättet härför har nämnden föreslagit,

att en huvudlott bildades, upptagande egendomens östliga delar samt — i förbindelse härmed — viss del av de västliga områdena,

att en lägenhet, Labacken, erhöles de centrala delarna,

att en lägenhet, Brobacken, tilldelades de resterande norra och västra ägora,

att en lägenhet, Björklunda, avstyckades för beredande av bättre gränser och ökat innehav för brukaren därav, J. Forsberg,

samt att ett område mot kungsladugårdens gräns upplättes till tomter, varjämte å egendomen växande ekar borde, för landskapsbildens skyddande och bevarande, förbehållas kronan och ej ingå i köpet av respektive lotter.

Till försäljning har sålunda förordats följande å Båths karta av år 1929 angivna lotter.

Litt. B, huvudgården, omfattande även tomterna Fa—Fg samt Ga—Gg, med en areal av 60.88 hektar, varav 50.494 hektar åker, 3.78 hektar äng och 6.606 hektar avrösningsjord. Saluvärde utan förbehåll om återköpsrätt 45,790 kronor, varav 660 kronor 60 öre för avrösningsjord med växande barrskog. Med förbehåll om återköpsrätt har saluvärdet beräknats till 38,925 kronor. Arrendevärde 1,825 kronor.

Lotten litt. C, Labacken, med en areal av 15.6 hektar, varav 14.26 hektar åker, 0.88 hektar äng och 0.46 hektar avrösningsjord. Saluvärde utan återköpsrätt 10,115 kronor, med sådan rätt 8,600 kronor. Arrendevärde 520 kronor.

Lotten litt. D, Brobacken, med en areal av 15.36 hektar, varav 14.28 hektar åker, 0.02 hektar äng och 1.06 hektar avrösningsjord. Saluvärde utan återköpsrätt 9,660 kronor, med sådan rätt 8,215 kronor. Arrendevärde 515 kronor.

Lotten litt. E, Björklunda, med en areal av 1.46 hektar, varav 1.38 hektar tomt och åker, 0.07 hektar äng och 0.01 hektar avrösningsjord. Saluvärde utan återköpsrätt 2,045 kronor, med sådan rätt 1,740 kronor. Skulle lotten

säljas till nuvarande arrendatorn Julius Forsberg, borde förstnämnda saluvärde höjas till 2,105 kronor på grund av att denne påkallat en tidigare uppskattningsförrättning, varför kostnaden uppgått till i runt tal 60 kronor. Arrendevärde 100 kronor.

Tomtområdet, uppdelat i 22 lotter, nämligen

Beteckning	Areal hektar	Saluvärde kronor	Arrende- belopp kronor	Saluvärde vid återköpsrätt kronor
Ha	0.349	700	35	585
Hb	0.254	510	30	435
Hc	0.227	455	25	390
Hd	0.216	435	25	370
He	0.237	475	25	405
Hf	0.242	485	25	415
Ia	0.189	380	20	325
Ib	0.191	385	20	330
Ic	0.190	380	20	325
Ka	0.190	380	20	325
Kb	0.191	385	20	330
Kc	0.166	335	20	285
La	0.195	390	20	335
Lb	0.195	390	20	335
Lc	0.172	345	20	295
Ld	0.172	345	20	295
Le	0.175	350	20	300
Lf	0.163	330	20	285
Ma	0.203	410	25	350
Mb	0.203	410	25	350
Mc	0.203	410	25	350
Md	0.203	410	25	350

Med hänsyn till det skick, vari byggnaderna vid egendomen befunno sig vid dessas övertagande av kronan och vid egendomens upplåtande å arrende, har nämnden ansett förhöjning i saluvärdena i anledning av åbyggnadens ogynnsamma tillstånd eller av annan anledning icke böra ifrågakomma.

Beträffande samtliga ifrågasatta försäljningar har uppskattningsnämnden icke funnit skäl föreslå särskilda villkor angående lotternas användning eller om återköpsrätt.

Åborättsvärdering har verkställts å lotterna litt. C, D och E.

I köpet av lotten litt. B borde ingå samtliga kronans åbyggnader med undantag av dels »Lundqvists stuga», dels vid Labacken befintliga loge, halmlada samt lada och lider, dels statstuga med två uthus vid Brobacken, av vilka »Lundqvists stuga» och logen vid Labacken borde försälas med litt. C och de övriga med litt. D.

Vid försäljning av lotten litt. B borde förbehåll göras om rätt för köpare av lotten litt. C att avgiftsfritt få hava »Lundqvists stuga» kvarstående å litt. B intill tre år från köparens av lotten litt. C tillträde av denna lott med rätt att nyttja stugan såsom bostad, men med skyldighet för köpare av lotten litt. C att, sedan stugan bortförts, avröja platsen för denna. Likaledes borde vid försäljning av lotten litt. C förbehåll göras om rätt för köpare av lotten litt. D dels att hava de två ladorna å lotten

avgiftsfritt kvarstående intill ett år efter tillträdet av lotten litt. D, dels att äga fritt tillräde till sistnämnda byggnader för skördens transport till och från desamma och för tröskning däri; vid sistberörda tidpunkt borde dock byggnadsplatserna överlämnas i avjämnat skick till ägaren av lotten litt. C.

Det foder, arrendatorn vore skyldig att vid avträdan det av arrendet utan ersättning avlämna eller 12,000 kilogram hö, 16,000 kilogram råghalm och 16,000 kilogram havrehalm, borde fördelas på de olika lotterna så, att köpare av litt. B erhöles 8,000 kilogram hö, 11,000 kilogram råghalm och 11,000 kilogram havrehalm samt envar av köparna av litt. C och D 2,000 kilogram hö, 2,500 kilogram råghalm och 2,500 kilogram havrehalm.

Förbehåll borde vid försäljning av lotterna litt. B och C göras om skyldighet för köpare att respektera den Granhammars elektriska distributionsförening u. p. a. medgivna rätt att hava över egendomen framdragna elektriska ledningar.

Vidare borde vid försäljning av lotterna litt. B, C, D och E å lotterna befintliga ekar förbehållas kronan och föreskrift lämnas om rätt för kronan dels att för ekbeståndets å respektive lotter besiktning äga tillträde till lotterna, dels att vid fällning av ek taga härför och för transporten därav nödig mark i anspråk och dels att för varje ek, som fälldes, plantera ett nytt träd efter kronans val.

Angående själva upplåtelse rna har nämnden föreslagit försäljning av samtliga lotter enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., och därvid förordnat beträffande

lotten litt. B hembud för nuvarande arrendatorn av egendomen, Valentin Eriksson, som innehaft arrenderätten till egendomen sedan 14 mars 1926, före vilken tid hans sväger och därförnt hans svärfader innehaft arrenderätten,

lotten litt. E hembud för innehavaren av lägenheten Björklunda, Julius Forsberg, vilken sedan lång tid innehaft densamma,

lotterna litt. Ha—Md, att utbudandet av tomtarna först måtte omfatta gruppen Ma—Md samt därefter i följd västerut kvartersvis, ävensom att byggnadsföreningar, vilka förbunde sig till inköp av vissa kvarter av området, erhöles 10 procent nedsättning i kvarterets samlade tomtvärde, varvid saluvärdena för kvarteren i runda tal skulle bliva för

kvarteret	H	kronor	2,755
»	I	»	1,035
»	K	»	990
»	L	»	1,935
»	M	»	1.480.

Egendomens arrendator Valentin Eriksson har förklarat sig ej önska inköpa lotten litt. B för det åsatta saluvärdet, enär han ansåge detta för högt.

Innehavaren av lägenheten Björklunda, Julius Forsberg, har meddelat att han med hänsyn till det höga saluvärdet å lotten litt. E nödgades avstå från inköp av denna lott.

Överlantmätaren har meddelat, att uppskattningsnämndens förslag till egendomens uppdelning i lotter icke gäve anledning till någon erinran.

Överjägmästaren har ej haft annat att erinra mot nämndens förslag, än att föreslaget förbehåll om återplantering av träd för ek, som av kronan avverkades, måste anses ändamålslost.

Länsstyrelsen har ej haft något att erinra mot nämndens förslag men ansett vad överjägningstaren anfört angående återplanteringskyldighet värt beaktande.

Domänstyrelsen har med skrivelse den 6 december 1930 underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning samt därvid anfört:

Styrelsen hade ej något att erinra mot uppskattningsnämndens förslag till egendomens disposition.

Beträffande saluvärdena hade styrelsen ej heller annat att erinra än att beträffande lotten litt. E saluvärdet borde utgöra 2,045 kronor, då kostnaderna för tidigare uppskattningsförrättning å lägenheten Björklunda, vilken pakallats av innehavaren av denna lägenhet, bemålde Forsberg, skulle gäldas av denne oberoende av huruvida försäljning av lägenheten komme till stånd eller ej.

Då egendomens arrendator, Valentin Eriksson, förklarar sig ej önska inköpa lotten litt. B och Forsberg ej lägenheten litt. E samt hembud ej torde kunna ifrågakomma beträffande övriga lotter, finge styrelsen föreslå, att lotten litt. B försåldes å auktion enligt 15 § i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. samt envar av lotterna litt. C, D och E enligt 13 § i förordningen, lotterna litt. C och D såsom jordbrukslägenheter och lotten litt. E såsom bostadslägenhet. Beträffande till försäljning såsom bostadstomter föreslagna 22 lotterna litt. Ha—Md finge styrelsen biträda nämndens förslag till desammas försäljning. Styrelsen finge alltså föreslå, att sistnämnda lotter finge utbjudas till salu enligt 13 § i förordningen i den ordning, som av uppskattningsnämnden föreslagits, mot köpeskillingar, ej understigande ovan angivna saluvärden, med bemyndigande dock för länsstyrelsen att, därest byggnadsförening önskade förvärva samtliga lotter inom något av kvarteren H, I, K, L och M mot saluvärden av respektive 2,755, 1,035, 990, 1,935 och 1,480 kronor, antaga sådant anbud och utfärda köpebrev å dessa.

Beträffande annuiteterna å egendomen ävilande avdikningslån åläge det arrendatorn att vid arrendetidens utgång den 14 mars 1932 gälda annuiteterna å länet för utförande av »S. Köpingskomplexets dikningsföretag 1928», under det att kostnaderna för invallningsföretaget borde gäldas av köpare av lotten litt. B, vilken enligt vad styrelsen under hand inhämtat komme att hava den huvudsakliga nyttan av företaget.

Angående de å lotterna befintliga ekarna ansåge styrelsen, att desamma ej borde undantagas och förbehållas kronan, då tillsyn av ekarna endast skulle medföra avsevärda kostnader för kronan samt sådant undantagande säkerligen skulle försvåra lotternas försäljning. Dock ansåge styrelsen, att samtliga ekar ej borde ingå i försäljningen utan att det borde ankomma på styrelsen att, efter vederbörande ortsmyndigheters hörande, före försäljning av lotterna pröva, huruvida och i vad mån vissa dungar av typisk och ur naturskyddssynpunkt vacker ekskog, ävensom möjligen enstaka ekar, borde och lämpligen kunde fridlysas såsom naturminnesmärke, samt att därefter hos länsstyrelsen göra framställning om sådan fridlysning. Någon förhöjning av saluvärdena i anledning av att vissa ekar kunde komma att ingå i försäljningarna ansåge styrelsen ej böra ske.

Beträffande nämndens förslag i övrigt hade styrelsen ej något att erinra.

För egen del vill jag tillstyrka egendomens försäljning. Mot den föreslagna styckningen har jag ej erinran att göra. I fråga om försäljnings sättet finner jag det vara önskvärt, att nuvarande arrendatorn av egendomen, V. Eriksson, inom vilkens släkt egendomen brukats under lång tid, beredes hembuds rätt till huvudgården (lotten litt. B) samt J. Forsberg till lägenheten Björklunda (lotten litt. E). Nämnda personer hava emellertid funnit saluvärdena för höga. För egen del finner jag omständigheterna beträffande dessa två lotter påkalla, att saluvärdet något nedsättes samt att i förening härmed försäljningen sker med förbehåll om återköps rätt. Jag tillstyrker, att saluvärdet för lotten litt. B bestämmes till 35,000 kronor och för lotten litt. E till 1,500 kronor, därvid i båda fallen förutsättes försäljning med användande av återköpsrättsinstitutet ävensom att nyssnämnda personer erhålla hembuds rätt till respektive lotter. Skulle Eriksson och Forsberg ej begagna sig av hembuds rätten, torde lotten litt. B böra utbjudas till salu å auktion enligt 15 § samt lotten litt. E säljas såsom bostadslägenhet enligt 13 § i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. I dylikt fall torde återköpsrättsinstitutet ej behöva tillämpas, varjämte såsom saluvärden torde kunna godtagas de av domänstyrelsen tillstyrkta.

Innan försäljningarna verkställas, torde på sätt jag under föregående punkt angivit prövning böra äga rum, huruvida och i vad mån å områdena befintlig ekskog bör fridlysas såsom naturminnesmärke.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronoegendomen arrendelotten litt. Ö, benämnd Frostuna, av det s. k. Köpingskomplexet i Köpings och Kungs Barkarö socknar i Västmanlands län må — sedan den prövning, som finnes böra påkallas rörande fridlysning såsom naturminnesmärke av å området befintlig ekskog, i vederbörlig ordning ägt rum — med tillträdes rätt den 14 mars 1932 försäljas i följande lotter, envar enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., nämligen

lotten litt. B, huvudgården, *antingen* med ett saluvärde av 35,000 kronor och hembuds rätt för egendomens nuvarande arrendator, Valentin Eriksson, samt med förbehåll om skyldighet för köparen att använda lotten såsom självständigt jordbruk och om rätt för kronan att under en tid av tio år från tillträdet köpa lotten

Kungl. Maj:ts proposition Nr 89.

åter enligt lagen om återköpsrätt till fast egendom *eller*, därest Eriksson icke begagnar sig av hembuds-rätten, å auktion enligt 15 § i nämnda förordning med ett saluvärde av 45,790 kronor;

lotten litt. C, Labacken, såsom jordbrukslägenhet enligt 13 § i sagda förordning med saluvärde av 10,115 kronor;

lotten litt. D, Brobacken, såsom jordbrukslägenhet enligt 13 § i sagda förordning med saluvärde av 9,660 kronor;

lotten litt. E, Björklunda, såsom bostadslägenhet *antingen* med ett saluvärde av 1,500 kronor och hembuds-rätt för Julius Forsberg samt med förbehåll om skyldighet för köparen att använda lotten såsom bostadslägenhet och om rätt för kronan att under en tid av tio år från tillträdet köpa lotten åter enligt lagen om återköpsrätt till fast egendom *eller*, därest Forsberg icke begagnar sig av hembuds-rätten, enligt 13 § i sagda förordning med ett saluvärde av 2,045 kronor;

envar av lotterna litt. Ha, Hb, Hc, Hd, He, Hf, Ia, Ib, Ic, Ka, Kb, Kc, La, Lb, Lc, Ld, Le, Lf, Ma, Mb, Mc och Md såsom bostadslägenhet enligt 13 § i nämnda förordning med av domänstyrelsen tillstyrkta saluvärden, med rätt dock för länsstyrelsen att, därest efter kungörelse om lotternas försäljning köpeanbud från byggnadsförening inkommer å samtliga lotter inom något av kvarteren H, I, K, L eller M, uppgående till ett med högst 10 procent av ovan angivna saluvärden reducerat belopp, antaga sådant anbud;

med iakttagande i övrigt, *att* endast kronoegendomen tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningen av fastigheterna, *att* desamma försäljas i det skick, de vid tillträdet sig befinna, *att* i köpet av lotten litt. B ingå samtliga kronans åbyggnader å egendomen med undantag av dels »Lundqvists stuga», dels vid Labacken befintliga loge, halmlada samt lada och lider, dels ock statstuga med två uthus vid Brobacken, *att* i köpet av litt. C ingå »Lundqvists stuga» och logen vid Labacken, med rätt för köparen att avgiftsfritt hava »Lundqvists stuga» kvarstående å lotten litt. B intill tre år från köparens av lotten litt. C tillträde av denna lott med rätt att nyttja stugan såsom bostad, men med skyldighet för köpare av lotten litt. C att

sedan stugan bortförts avröja platsen för denna, att köpare av lotten litt. B är skyldig tåla nämnda intrång, att i köpet av lotten litt. D ingå halmlada samt lada och lider vid Labacken och statstugan med två uthus vid Brobacken, att köpare av lotten litt. D äger rätt dels att hava de två ladorna å litt. C avgiftsfritt kvarstående intill ett år från tillträdet av lotten litt. D, dels till fritt tillträde till sistnämnda byggnader för skördens transport till och från desamma och för tröskning däri men med skyldighet för köpare av lotten litt. D att efter bortförandet av byggnaderna överlämna platserna för desamma i avröjt skick, att köpare av lotten litt. C är skyldig tåla nämnda intrång, att av det foder, egendomens arrendator kontraktenslignat är skyldig att avlämna, köparna av lotterna litt. B, C och D äga utan ersättning bekomma, köpare av litt. B 8,000 kilogram hö, 11,000 kilogram råghalm och 11,000 kilogram havrehalm samt envar av köparen av litt. C och D 2,000 kilogram hö, 2,500 kilogram råghalm och 2,500 kilogram havrehalm, att köpare av lotten litt. B är skyldig att utan ersättning från kronans sida gälda anniteterna å egendomen åvilande avdikningslån för utförande av »Barkarövikens invallningsföretag 1929», samt att köpare av lotterna litt. B och C äro skyldiga att respektera den Granhammars elektriska distributionsförening u. p. a. medgivna rätt att hava över egendomen framdragna elektriska ledningar; Kungl. Maj:t obetaget att i fråga om de i detta stycke angivna förhållanden föreskriva av omständigheterna eventuellt påkallade ändrade villkor.

3:o.

I en den 25 september 1926 dagtecknad till Kungl. Maj:t ställd ansökan, vilken ingivits till domänstyrelsen, har Jägaråsens egnahemsförening u. p. a. anhållit att få med äganderätt förvärva den s. k. Jägaråsen, tillhörande fastigheten Köpingskomplexet Södra 1²⁷ under blocket Åshagarna av kronoparken Strömsholm i Kungs Barkarö socken av Västmanlands län. Sedermera har jämväl Kungs Barkarö kommun anhållit att få inköpa viss del av Jägaråsen i syfte att därstädes anordna badplats. Sedan kommunen ingått som medlem i egnahemsföreningen, har emellertid kommunen återkallat sin framställning.

*Jägaråsen
under krono-
parken
Strömsholm.*

Med anledning härav har på domänstyrelsens föranstaltande uppskatt-

ningsförrättning hallits i vederbörlig ordning. Enär A. F. Östberg, arrendator av en lägenhet å Jägaråsen och ägare av en angränsande fastighet, sedermera hos domänstyrelsen hemställt att få inköpa den av honom arrenderade lägenheten, har ny uppskattningsförrättning hållits för försäljning av sagda lägenhet.

Med skrivelse den 22 januari 1931 har domänstyrelsen till Kungl. Maj:ts överlämnat till ärendet hörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren Pehr Båth år 1928 upprättad karta över saluområdet med tillhörande beskrivning. Av handlingarna i ärendet inhämtas i huvudsak följande.

Saluområdet är beläget på ett avstånd av omkring 3 kilometer norr om köpingen Kungsör och 8 kilometer sydost om staden Köping. Det bildar en lång och smal ägofigur, som angränsar i öster på en sträcka av omkring 2,100 meter sjön Mälaren, i söder stamfastigheten och i väster den A. F. Östberg tillhöriga, från kronan år 1918 inköpta lägenheten Köpingskomplexet Södra 1¹⁷. I norr övergår området i en smal landtunga, som begränsar en vik av sjön Mälaren, benämnd Barkarövik. I försäljningen äro avsedda att ingå utanför områdets strand i Mälaren belägna holmarna Linlandet och Suggskär.

Hela saluområdet omfattar 16 hektar, varav 0,96 hektar åker och tomt samt 15,04 hektar avrösningsjord.

Området utgöres av en egenartad, vackert belägen rullstensås av medelgod bonitet. Stränderna, som bildas av sand, erbjuda idealiska badplatser. Ståndskogen består av huvudsakligen yngre kulturskog av tall och lärk av mindre god stamform. Virkesförrådet har uppskattats till 1,699 kubikmeter.

Jägaråsen är för tiden till den 14 mars 1931 utarrenderad i omkring 30 lotter, varå i regel finnas uppförda arrendatorerna tillhöriga, till sommarbostad avsedda byggnader. Sammanlagda årliga arrendeavgiften, däri inbegripet arrendet av holmen Linlandet och av fiskerätten vid stränderna, utgör 818 kronor 84 öre. Samtliga arrendatorer med undantag av A. F. Östberg äro medlemmar i egnahemsföreningen.

Saluvärdet har uppskattats till 25,655 kronor.

Uppskattningsnämnden avstyrker försäljning av området, då förmånen i ekonomiskt avseende för kronan av områdets försäljning vore tvivelaktig och då genom måttliga ökning av de olika lotternas avgälder kronans avkastning av området kunde ökas. Därest området likväl skulle försälas, borde enligt nämndens mening försäljningen ske under villkor, att området ej finge av ägaren disponeras på annat sätt än det nuvarande samt förbindas med förbehåll om rätt för kronan att under en tid av tio år köpa området åter enligt lagen om återköpsrätt till fast egendom. Under förutsättning att försäljningen skulle förbindas med sådana betingelser, borde saluvärdet nedsättas till 22,805 kronor. Nämnden har om förslaget icke varit enig. En av nämndens ledamöter har nämligen tillstyrkt försäljning av området, då han ansåge, att detsamma icke borde i kronans ägo bibehållas.

Den av A. F. Östberg arrenderade lägenheten omfattar en areal av omkring 1,60 hektar, varav 0,40 hektar åker samt 1,20 hektar tomt och backar. Densamma angränsar den Östberg tillhöriga jordbrukslägenheten Köpingskomplexet Södra 1¹⁷, som är obebyggd och varå icke finnes något till

tomtplats lämpligt område. Östbergs framställning har därför till syfte att bereda byggnadstomt åt fastigheten 1¹⁷. Å den av Östberg arrenderade lägenheten finnas för brukning av sistsagda fastighet erforderliga byggnader, vilka tillhöra brukaren.

Vid den uppskattningsförrättning, som hållits med anledning av den av A. F. Östberg gjorda framställningen, har å förutnämnda av Båth upprättade karta saluområdet betecknats med litt. A. Arealen omfattar — förutom å kartan utlagd väg — 0.84 hektar, varav 0.26 hektar åker och trädgård, 0.36 hektar tomt samt 0.22 hektar avrösningsjord. Saluvärdet har uppskattats till 920 kronor, därvid hänsyn tagits till det förhållandet, att den till Östberg förut försälda lägenheten icke tilldelats något till tomtplats lämpligt område. *Jägmästaren* i Västerås revir, som verkställt uppskattningen, tillstyrker, att området försäljes till Östberg för sammanläggning med fastigheten Köpingskomplexet Södra 1¹⁷. Enligt jägmästarens mening föreligger icke skäl att vid försäljningen föreskriva särskilda villkor angående områdets användning samt återköpsrätt.

Egnahemsföreningen har förklarat sig villig att för hela saluområdet med undantag av det område, som kunde komma att försäljas till Östberg, omfattande omkring 15.16 hektar (16 hektar—0.84 hektar), betala föreslaget pris av 25,655 kronor, minskat med å sistsagda område belöpande köpeskillning. Föreningen har dock hemställt att få erlagga köpeskillingen enligt bestämmelserna i 21 § och 22 § B) förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. ävensom att vid avstyckning av området måtte bestämmas, i vad mån styckningsfastighetens vattenrätt skall medfölja området. *Ett antal strandägare vid Barkarövik och Hedströmmen* hava i skrivelse till domänstyrelsen anhållit, dels att med försäljning av Jägaråsen till egnahemsföreningen icke måtte följa vattenrätt i Barkarövik, dels ock att de måtte erhålla förmänsrätt vid eventuell försäljning eller upplåtelse av vattenrätt därstädes. *Östberg* har icke haft något att erinra emot saluvärderingen av området litt. A, men hemställt, att priset måtte ytterligare nedsättas med hänsyn till att den av honom förut inköpta lägenheten saknar lämplig tomtplats.

Länsstyrelsen samt *vederbörande jägmästare* och *överjägmästare* hava tillstyrkt försäljning av Jägaråsen.

Överlantmätaren i länet har uttalat, att hinder icke syntes möta mot avstyckning av saluområdena och att området litt. A borde avstyckas för sammanläggning med 1¹⁷. Vid försäljning av områdena borde enligt överlantmätaren iakttagas, att desamma tillförsäkrades rätt att begagna den av ålder använda utfartsvägen över stamfastigheten i riktning mot allmänna vägen Köping—Kungsör, samt bestämmelse meddelas, huruvida och i vilken utsträckning med områdena skulle följa rätt i vattnet utanför deras strand.

För egen del anför *domänstyrelsen*.

Domänstyrelsen ansåge, att Jägaråsen borde försäljas, när kronan icke hade något intresse av att densamma bibehölles i kronans ägo. Enligt styrelsens mening föreläge icke anledning, att vid försäljningarna föreskriva särskilda villkor angående områdenas användning samt återköpsrätt. Då upplåtelse under åborätt i förevarande fall icke torde böra ifrågasättas, hade värdering för sådan upplåtelse ej verkställts. Emot föreslagna saluvärden, tillsammans 25,655 kronor, varav för området litt. A

920 kronor och för övriga området 24,735 kronor, hade styrelsen icke något att erinra. Vid försäljning av området litt. A syntes Östberg vara berättigad till hembud jämlikt 10 § i förutnämnda förordning. Då egnahemsföreningen icke torde utan riksdagens hörande kunna medgivas rätt att inköpa övriga området, syntes ärendet i sin helhet böra underställas riksdagens prövning.

Departements-
chefen.

I likhet med domänstyrelsen vill jag tillstyrka de ifrågasatta försäljningarna. Med hänsyn till upplysta förhållanden torde hembuds rätt till inköp av området litt. A böra medgivas A. F. Östberg. I anslutning till uppskattningsnämndens uttalande torde försäljningen av det till egnahemsföreningen avsedda området böra ske under förbehåll om återköps rätt. Saluvärdet torde på grund härav böra nedsättas från 24,735 kronor med i runt tal 10 procent eller till 22,000 kronor.

Då riksdagens medverkan torde vara erforderlig i fråga om försäljningen till egnahemsföreningen, torde försäljningsärendet i dess helhet böra underställas riksdagens prövning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av fastigheten Köpingskomplexet Södra 1²⁷ under kronoparken Strömsholm i Kungs Barkarö socken av Västmanlands län följande å den av distriktslantmätaren Pehr Båth år 1928 upprättade kartan med tillhörande beskrivning angivna områden må försäljas jämlikt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., nämligen

dels området litt. A med ett saluvärde av 920 kronor för sammanläggning med fastigheten Köpingskomplexet Södra 1²⁷ och med hembuds rätt enligt 10 § i nämnda förordning för A. F. Östberg,

dels ock övriga å sagda karta angivna områden till Jägaråsens egnahemsförening u. p. a. mot en köpeskillning av 22,000 kronor, att erläggas enligt bestämmelserna i 21 § och 22 § B) i nämnda förordning samt med förbehåll om skyldighet för köparen att använda området för upplåtande till medlemmar i sagda förening av tomter till sommarbostäder eller av andra smärre lotter och om rätt för kronan att under en tid av tio år från tillträdet köpa området åter enligt lagen om återköps rätt till fast egendom,

samt under villkor i övrigt beträffande en var av försäljningarna, att området tillträdades den 14 mars 1932 i det skick, det då befinner sig, att området till-

försäkras rätt att begagna den av ålder använda utfartsvägen över stamfastigheten i riktning mot allmänna vägen Köping—Kungsör ävensom den rätt till vattnet utanför områdets strand, som är med kronans fastighet förenad, samt att köparen ensam vidkännes kostnad för lagfart, in-teckning, avstyckning och övriga med köpet förenade utgifter.

Statsrådets övriga ledamöter instäm-ma i vad departementschefen hemställt uti de under 1:o—3:o här ovan antecknade ärenden.

Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämnar bifall till vad departementschefen hemställt samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall av-lätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Joh:s Thygesen.